

Tekst **Lies Rottiers**
Foto's **Maaïke Kneepkens**

Iedereen een tegeltuin!

Over groen in de stad is al heel wat gezegd en geschreven. Op sommige plaatsen is meer groen gewenst en op andere wordt kruidgroei net bestreden. Meer groen in de stad zorgt voor een beter leefklimaat. Niet alleen tempert het de opwarming van al die stenen oppervlaktes, het vangt ook fijnstof op en brengt letterlijk zuurstof in de lucht. Ook voor onze geest is meer groen een weldaad. Mensen voelen zich prettiger in een groene buurt en zieken genezen sneller in een groene omgeving. Dat pleit dus voor meer groen in de stad en daar kan iedereen aan bijdragen. Met een tegeltuin!

Neem me eruit en deel me met burens of vrienden.

velt
SAMEN
ECO
ACTIEF

Fleur voor je straat

Er is behoorlijk wat groen dat men bestrijdt in de stad, omdat het 'stoort': de ongeplande, ongewenste planten in kieren en voegen van straten, voetpaden en parkeerplaatsen. Waar onvoldoende gelopen of gereden wordt, gaan planten groeien. Het zijn pioniers en ze groeien uit zaad dat komt aangewaaid uit berm en naburige tuinen. Ze 'horen' echter niet in een net straatbeeld en dus bestrijdt men ze met borstels, vuur of heet water.

Waarom niet zo'n plek met 'lastige' planten omtoveren tot een groene oase? Waarom niet van ongewenst groen gewenst groen maken? De tegeltuin vlak naast de gevel is hier de perfecte oplossing voor. Tenzij je heel nauwkeurig veegt, gaan er in de naad tussen stoep en gevel vaak allerlei ongewenste planten groeien. Er is nooit voldoende betreding om dit te verhinderen, omdat niemand vlak naast de gevel loopt.

Door de overgang weg te halen en er een groene strook aan te leggen oogt je gevel een stuk mooier. En zelfs de hele straat knapt ervan op. Groen werkt aanstekelijk. Spreek er dus over met je burens en promoot een groene straat. Maar ga eerst van start met je eigen tegeltuin!

Een tegeltuin in drie stappen

①

Voordat je een tegeltuin aanlegt, moet je eerst even informeren naar de regels in jouw gemeente. Soms moet je een vergunning aanvragen, soms niet. Hoe dan ook zijn er bijna altijd wel wat richtlijnen waarmee je rekening moet houden. De stoep moet bijvoorbeeld voldoende breed blijven voor een kinderwagen of rolstoel.

②

Is alles geregeld, dan volgt meteen het zwaarste werk: de tegels eruit halen. De eerste is altijd de moeilijkste, daarna gaat het meestal wel vlotter. Gooi de tegels niet weg. Je kunt ze straks nog gebruiken als kantopsluiting. Zijn de tegels eruit? Bekijk dan de ondergrond. Meestal zit er een laag geel of wit zand onder, in sommige gevallen gehard met cement. Die laag verwijder je. Maak de ondergrond los met een spade of riek. Met de oude tegels maak je de kantopsluiting door ze op hun zij te zetten en een stukje in te graven.

③

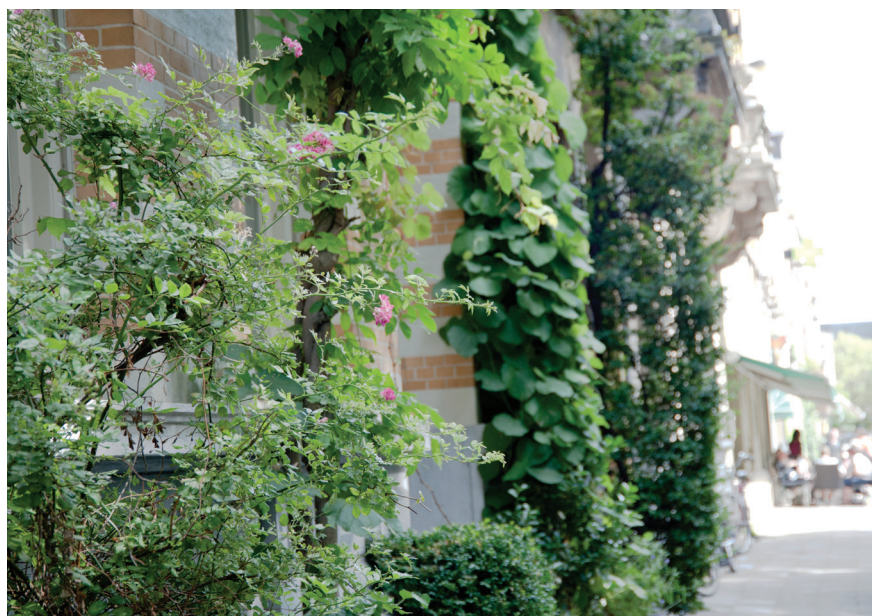
Ligt je tegeltuin in de zon, kies dan voor mediterrane planten. Meng dan één deel van het puin/zand uit de kuil met één deel biologische potgrond. Daarmee vul je de kuil. Maak je een tegeltuin in de schaduw, waar dus schaduwminnende planten terechtkomen, dan vul je de kuil volledig met biologische potgrond. Ten slotte kunnen de planten erin. Geef na het planten goed water.

Zo kies je planten

Voor de plantenkeuze is het belangrijk om goed naar de ligging van je tegeltuin te kijken. De omstandigheden zijn er vaak extremer dan in een grotere tuin. Is je gevel bijvoorbeeld georiënteerd op het zuiden, dan wordt het er 's middags heel erg warm. Ligt hij op het westen, dan kan er veel regen vallen. In alle andere gevallen is het er vaak eerder droog. Kies in ieder geval voor planten die tegen een stootje kunnen. Houd ook rekening met de veiligheid van voorbijgangers. Kies geen giftige planten of planten met stekels of doornen. De online Velt-plantenzoeker helpt je om geschikte planten te vinden voor jouw tegeltuin: www.velt.nu/plantenzoeker.

Tegeltuin of groene gevel?

Met een tegeltuin kun je alle kanten op: kies voor lage, middelhoge of hoge planten, of een combinatie. Je kunt er een echt tuintje van maken waarin wel altijd iets in bloei staat. Vaste planten, heesters en klimplanten kunnen allemaal terecht in jouw minituintje. Het voordeel van klimplanten is dat ze weinig ruimte vragen aan de voet (zelfs één tegel kan voldoende zijn), maar wel veel groen geven in de hoogte. Op die manier kleed je de hele gevel aan. Heb je niet de mogelijkheid om een hele rij tegels weg te halen? Dan maakt één klimplant je gevel toch een flink stuk groener.

Mooie klimplanten voor je tegeltuin

- **ZON:** passiebloem (*Passiflora caerulea*), druif (*Vitis vinifera*), klimaugurk (*Akebia quinata*)
- **HALFSCHADUW:** kamperfoelie (*Lonicera periclymenum*), bosrank (*Clematis viticella*)
- **SCHADUW:** klimhortensia (*Hydrangea anomala* ssp. *Petiolaris*), alpenbosrank (*Clematis alpina*)

Klimmers in soorten

Klimplanten bestaan er in heel veel soorten. Dus ook hier is het weer belangrijk om goed naar de groei-omstandigheden te kijken. Een aan-gepaste keuze zal je veel plezier bezorgen. Niet alleen de standplaats (zon/schaduw, droog/nat) telt, maar ook de manier van klimmen. Die bepaalt of je wel of geen klimhulp moet voorzien.

- Klimplanten zoals wingerd en klimop kruipen tegen een muur op met zuignapjes of luchtwortels en worden zelfhechters genoemd. Ze hebben geen extra steunmateriaal nodig, wat gemakkelijk is. Houd er wel rekening mee dat ze sporen achterlaten op je gevel wanneer je ze ooit verwijdt.

- Slingerplanten of winders (bijvoorbeeld blauwewegen en kamperfoelie) draaien zich met de stengel rond een steun. Andere klimplanten maken tak- of blad-ranken (bijvoorbeeld druif) waarmee ze zich om een steun winden. Wil je hiermee je gevel laten begroeien, dan moet je een klimhulp voorzien. Kies een stevige variant die lang meegaat.

- Er zijn ook planten die niet echt klimmen, maar die met de nodige hulp toch voor een mooie gevelbekleding kunnen zorgen. Klimrozen kunnen erg mooi zijn en sommige variëteiten hebben geen doornen. Voorzie een klimhulp aan de muur en bindt de rozen regelmatig op.

Wat als een tegeltuin niet kan?

Soms is het niet mogelijk om tegels weg te halen om er planten te zetten. Misschien is de stoep niet breed genoeg of wil de verhuurder het niet. In dat geval zijn er nog enkele andere manieren om de voorgevel en de straat groener te maken.

Werk bijvoorbeeld met bloembakken die je op de grond of op de vensterbank zet. De mogelijkheden zijn eindeloos. Kies je voor een beplanting met sterke vaste planten, kleine heesters of siergrassen, dan heb je er wellicht jarenlang plezier van. Combineren met eenjarigen kan natuurlijk ook. Die bloeien vaak met felle kleuren en zorgen voor een vrolijke aanblik.

Planten in potten en bakken vragen wel wat extra aandacht. Je moet ze regelmatig water geven en van extra voedingsstoffen voorzien. Gebruik hiervoor organische meststof of het vocht uit je wormenbak.

Een ander leuk idee is om creatief om te springen met de stoep zoals die is. Niet alleen verdwaalde planten groeien in kieren en voegen, er zijn ook tuinplanten met die eigenschap. Zaai bijvoorbeeld klokjesbloem of muurleeuwenbekje en je krijgt een heel mooi effect.

Hoeveel werk kost zo'n tuintje?

Twijfel je nog om een tegeltuin aan te leggen, omdat je bang bent voor het onderhoud? Iedere tuin vraagt inderdaad een beetje aandacht, maar het valt echt heel goed mee. En bovendien krijg je er veel voor terug. Je huis en je buurt knappen ervan op en je woning kan zelfs letterlijk meer waard worden dankzij een mooie tegeltuin.

Hoe ga je te werk? Controleer je tegeltuin om de twee tot drie dagen, haal verdwaalde papiertjes weg en geef water als dat nodig is. In het groeiseizoen moet je in de gaten houden dat de planten niet te breed worden en/of omvallen. Bind de planten aan en knip bij waar nodig. Doe dit een keer per maand. Eind maart, begin april houd je een jaarlijkse opruimbeurt: knip afgestorven plantendelen weg om ruimte te maken voor de nieuwe scheuten en kijk na of je klimhulp nog goed vastzit. Dat is alles!

i.s.m. Vlaamse Milieumaatschappij
www.zonderisgezonder.be